

Beste leden en relaties,

Heet, heter, heetst

We hebben met zijn allen wat afgepuft de laatste weken. Nu de langste dag van het jaar alweer voorbij is - en de astronomische zomer dus is begonnen - staan ook de "Hondsdagen" weer voor de deur.

Maar dat betekent dat voor veel van onze lezers de vakantie met rasse schreden dichterbij komt. Daarom hebben we voor jullie, voordat ook wij met vakantie gaan, weer de nodige heemkundige nieuwtjes en wetenswaardigheden bij elkaar gesprokkeld. Veel informatief leesplezier.

Bestuur en Werkgroep Communicatie.

Rabo ClubSupport

De inschrijfperiode Rabo ClubSupport is weer van start gegaan. Ook HWR zal dit jaar weer mee doen. We hopen weer op veel stemmen en een mooie financiële ondersteuning van onze bank.

Wij doen mee met **Rabo ClubSupport** **hwr**
Heemkunde Werkgroep Reusel

Doe je ook mee?
Dat is goed voor jouw club & geweldig voor de samenleving

de coöperatieve Rabobank

Ons Bestedingsdoel:

Verzamelen en vastleggen van verhalen, anekdotes, belevenissen en foto's van De Kei die de Reuselse bevolking zich herinnert sinds de opening in 1962. Dit geheel samen te stellen en te presenteren middels een fysiek album dat ter inzage komt in de nieuwe MFA De Kei anno 2024. Tevens streven naar een digitale display-presentatie die een vaste opstelling zou kunnen krijgen in de nieuwe accommodatie zodat de gehele Reuselse bevolking de geschiedenis van hun "parochiehuis" kan beleven.

Na de zomervakantie, van 4 tot en met 26 september, kunnen de HWR leden en zeker ook andere leden van de Rabobank die ons een warm hart toedragen hun stem uitbrengen. Wij hopen op een geweldige steun om dit mooie doel te realiseren. In onze volgende nieuwsbrief zullen wij jullie zeker hier nog een keer aan herinneren.

Uit de bibliotheek van de HWR

De BOSATLAS van de tweede wereldoorlog.

Auteur: Eelco Bunders (eindredactie).

Het boek is een uitgave in het kader van 75 jaar vrijheid, door het Nationaal Comité 4 en 5 mei. Uiteraard is het boek grotendeels gewijd aan de tweede wereldoorlog, met het accent op Nederland, maar ook met oog voor het wereldwijde gevolg van deze periode. Interessant is dat bijvoorbeeld ook de Nederlandse "koloniën" in dit werk aan bod komen.

Het tweede deel van het boek is gewijd aan de periode na 1945: de Koude oorlog en het ontstaan van de EU. Uiteraard is het gehele boek voorzien van overzichtskaarten.

Het laatste hoofdstuk wordt gevormd door thematische kaarten: vrede en veiligheid, economische vrijheid en veiligheid, politieke vrijheid, vrijheid van denken en individuele vrijheid.

Uit het HWR archief

REUSEL AAN EEN RAMP ONTSNAPT.

Fröbelschool ingestort.

ENKELE UREN NADAT DE KINDEREN THUIS WAREN.

Tilburgsche courant - 08-05-1931

Na de voltooiing der Mariaschool der Eerw. Zusters te Reusel (N.B.), werd begonnen met den aanbouw der nieuwe fröbelschool. Toen men Woensdag bezig was de fundamenten uit te graven tot ongeveer twee meter diep naast den bestaanden bouw, stortte plotseling door verzakking de oude fröbelschool als een kaartenhuis ineen. Gelukkig bekwam niemand enig letsel. Was de school nog enkele uren blijven staan, dan waren er ongeveer honderd kinderen in geweest, die allen onder het puin zouden zijn begraven. Het gansche dorp zou dan ongetwijfeld in rouw gedompeld zijn geweest. Een weinig meer oplettendheid van den opzichter en den uitvoerder ware hier, zoo schrijft men, wel gewenscht geweest.

Tilburgsche courant - 08-05-1931

Tijdcapsule De Kei opgegraven

Op de plek waar nu nog Cultureel Centrum De Kei staat komt een multifunctionele accommodatie. Bij de entree van De Kei zitten twee gedenksteden in de muur gemetseld. Een is geplaatst tijdens de originele bouw in 1961. De andere tijdens de grote verbouwing in 1987. Achter deze laatste steen zat een tijdscapsule verstoppt. Nu, 36 jaar later, is hij gevonden!

De tijdscapsule met de twee gedenksteden.

De capsule is door de aannemer opgegraven en op woensdag 24 mei 2023 geopend door Martin Borgmans van de Heemkundewerkgroep Reusel, leerlingen van basisschool De Leilinde Evi Vosters en Tijn Lavrijsen en wethouder Peter van de Noort.

In de capsule zaten een mooi gekalligrafeerde oorkonde en wat muntgeld uit 1987. De tijdscapsule en inhoud worden bewaard door de Heemkundewerkgroep en worden opgenomen in de tentoonstelling over De Kei die de Heemkundewerkgroep aan het samenstellen is.

Een afbeelding van de gekalligrafeerde oorkonde uit 1987 is achter in deze nieuwsbrief opgenomen.

De Kei in de Vurstelling

Van Parochiehuus De Kei in 1962 naar Cultureel Centrum De Kei anno nu.

In de Vurstelling - onze tentoonstellingshoek in het gemeentehuis - komt een KEI-mooi verhaal. Help mee om dit verhaal compleet te maken

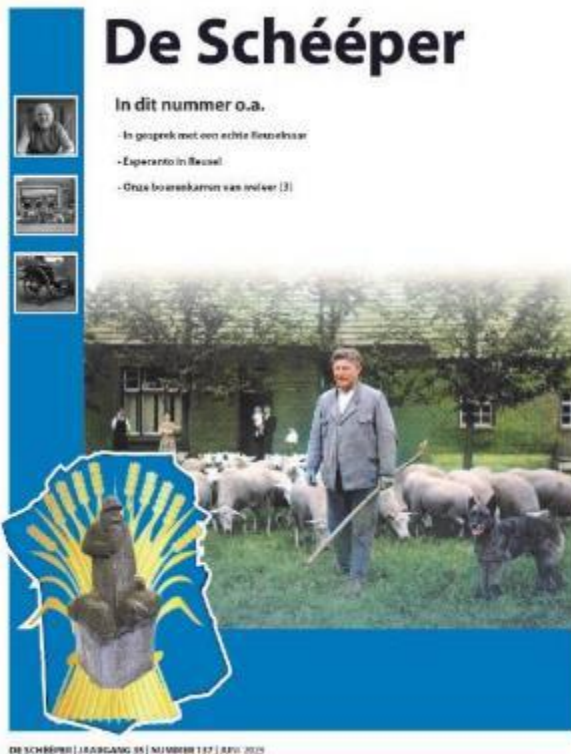
De Heemkunde Werkgroep Reusel is op zoek naar Kei mooie verhalen en anekdotes over belevenissen, herinneringen en foto's die de Reuselse bevolking en verenigingen zich kunnen herinneren over hun Reuselse Kei.

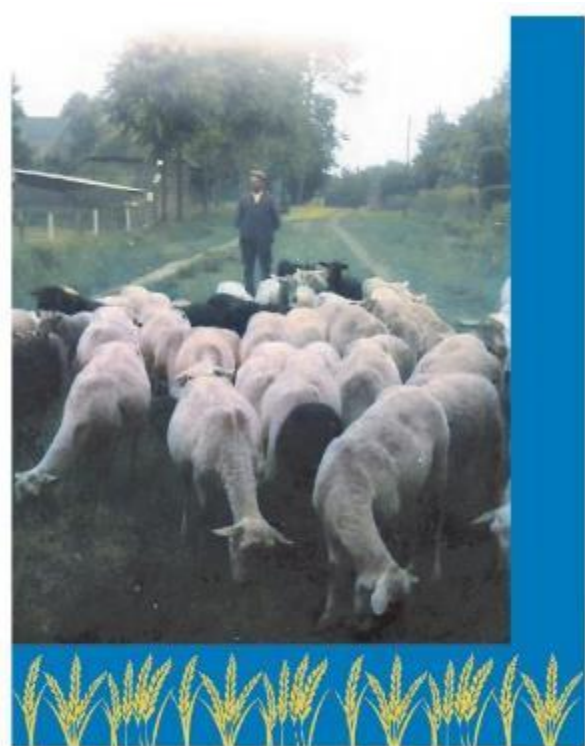
Heb jij een KEI-ruig, KEI-tof, KEI-chic, KEI-gaaf, KEI-goed, KEI-lief, KEI-cool verhaal over De Kei te vertellen? Of heb je iets KEI-leuks, KEI-geks, KEI-gewoons KEI-interessants of KEI-moois meegemaakt in De Kei? Laat het ons weten: info@heemkundereusel.nl

De Schééper in een nieuw kleurig jasje Met moderne AI technieken gemaakt.

De nieuwste uitgave van de Schééper - ons heemkundig kwartaalblad - is onlangs verschenen. Na bijna 35 jaar en 137 nummers verder was de redactie van mening dat het wel eens tijd werd om ons blad een nieuw uiterlijk te geven door middel van een kleurige omslag.

Op de voorpagina zien we Mertekes Gust (Lavrijsen) [*06-11-1885 †02-07-1976 - 90 jaar oud geworden] die thuiskomt met zijn schapen op de Rouwenbogt.

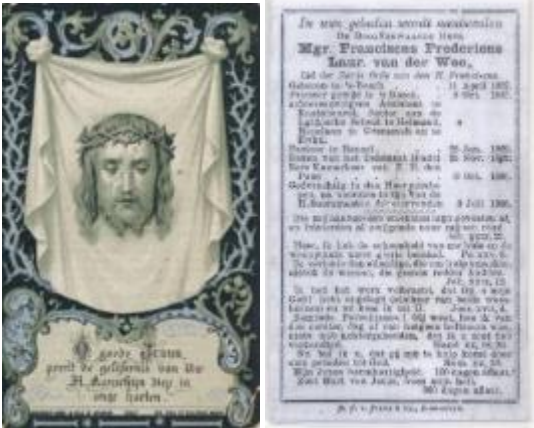
hwr
Heemkundige Werkgroep Roesel

Op de achterpagina staat Fransus Hoek (Vosters) [*04-09-1886 †02-05-1972 - 85 jaar oud geworden] met zijn kudde aan Den Hoek. Beide scheepers hebben uiteraard deze foto's ooit gezien, maar nooit in kleur. Met moderne kunstmatige intelligentie technieken, oftewel op zijn Engels 'artificial intelligence' (afgekort als AI) hebben we deze foto's van realistische kleuren voorzien. Eigenlijk zijn we zeer benieuwd naar wat ze er zelf van zouden zeggen.....

Bidprentjescollectie

Wist je dat je op Brabantsergoed.nl meer dan 200.000 bidprentjes kunt vinden. Het uitgeven van bidprentjes bij overlijden is een oud gebruik onder katholieken. Je ziet ze echter steeds minder.

Toch bewaren verzamelaars, genealogen en heemkondekningen heel veel prentjes omdat ze een rijke bron van genealogische data zijn. Duik maar eens in de collecties en ontdek wat jij kunt vinden.

Het bidprentje van Deken Franciscus van der Wee (1822-1906).

Er zitten in deze uitgebreide collectie bijna 2000 bidprentjes die een verband hebben met de plaatsnaam Reusel: <https://bit.ly/46vxDAr>. Ook onze eigen HWR collectie met meer dan 5500 items is hier terug te vinden: <https://bit.ly/3pf4N6v>.

Het BHIC verhaalt: Mijn jeugd in kamp Lage Mierde

Hoe is het om op te groeien in kamp Lage Mierde, met z'n zevenen in zo'n klein barakken kamer? Charly Lawalata blikt terug op zijn jeugd in kamp Lage Mierde.

Lage Mierde 1960. Ik geheel rechts aan het wandelen met mijn oudere zus, zij was geboren in Semarang Indonesie en mijn één jaar jongere zusje. Links van ons was volgens mij de in aanleg zijnde N269 Kemperbaan. In de verte links zie je

de kerktoeren van de St.Stephanus Vinding kerk op het Dorpsplein.

We woonden met zijn negenen in zo'n klein barakken kamer en verbleven hier tot 1962. Om een idee te krijgen hoe klein dat was, staat er in de Open Lucht museum de laatste barak uit dit kamp waar je het kan zien. Ik kom nog geregeld in Lage Mierde om naar het graf van mijn zus te gaan. Dit doe ik al jaren en nog steeds doet het me heel veel als ik Lage Mierde bezoek. Het idee hoe mijn ouders, ondanks alles wat ze hadden meegemaakt het toch voor elkaar hebben gekregen om het gezin te onderhouden.

Lees hier het hele verhaal: <https://bit.ly/448w8Xj>, en wellicht kun jij meer vertellen over wie er op de foto's staan?

Hoe begin je met stamboomonderzoek in Duitsland?

De ontdekking dat je Duitse voorouders hebt kan heel erg enthousiasmerend werken, maar dat enthousiasme verdwijnt soms snel als je in het moeras van onderzoek in Duitsland verzuipt. Niet alleen is Duitsland veel groter, ook zijn veel archieven nog niet zo ver als de onze. Om je op weg te helpen, klik [hier](#) voor een stappenplan.

Vakantie

Ook wij gaan er even tussenuit. In verband met de zomervakantie zal in de maanden juli en augustus geen HWR Nieuwsbrief verschijnen.

Wij wensen iedereen een fijne en zonnige vakantie toe. Geniet ervan en kom gezond weer terug!

Nieuwsbrieven

Deze maand ontving het HWR secretariaat diverse nieuwsbrieven van collega verenigingen. Deze zijn hier te lezen:

Nieuwsbrief BHIC – juni 2023:

<https://bit.ly/3r3ZDKQ>

Nieuwsbrief Brabants Heem – juni 2023:

<https://bit.ly/3NkWCNV>

Nieuwsbrief Brabants Erfgoed – juni 2023:

<https://bit.ly/3D0KFs9>

Nieuwsbrief Erfgoed Brabant – juni 2023:

<https://bit.ly/3XjKpgS>

Nieuwsbrief Brabanders en hun Taal – mei 2023:

<https://bit.ly/3NmOFIb>

Nieuwsbrief Heemkunde de Heerlijkheid Oirschot

– juni 2023: <https://bit.ly/3Pr6Qip>

Nieuwsbrief Heemkundekring Amalia van Solms

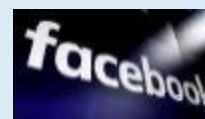
Baarle-Nassau/Hertog – juni 2023:

<https://bit.ly/3qS0Jt7>

Nieuwsbrief Regionaal Archief Tilburg – juni 2023:

<https://bit.ly/42WqOoq>

Nieuwsbrief Heemkundekring Tilborch – juni 2023: <https://bit.ly/430zkCB>

Heemkunde Werkgroep Reusel heeft ook een facebook pagina. Je kunt ons vinden op:

<https://www.facebook.com/heemkundereusel>

Wil jij onze Nieuwsbrief ook regelmatig ontvangen stuur dan een email naar secretaris@heemkundereusel.nl

Ook voor afmeldingen mailen naar secretaris@heemkundereusel.nl

Deze HWR nieuwsbrief en oudere afleveringen zijn terug te lezen in een archief op onze website: heemkundereusel.nl/nieuwsbrief.html

Bij de pinken zijn

Oud geldbuideltje

Als iemand bij de pinken is, wordt die persoon gezien als snel, slim of bijdehand. Vroeger betekende het vooral zuinig zijn. In geen enkel geval verwijst het woord pink naar de kleine vinger. Waar komt de uitdrukking ‘bij de pinken zijn’ dan vandaan?

De oorsprong van ‘bij de pinken zijn’ is niet met zekerheid vast te stellen, maar taalkundigen geven twee mogelijke verklaringen. Ze hebben allebei te maken met een bijzondere taal. Zo wordt vermoed dat het woord afkomstig is van ‘pinke’. Dit komt uit het Rotwelsch, een geheimtaal die tijdens de Middeleeuwen door dieven en landlopers in Duitsland werd gesproken. Pinke zou betekenen: geldbuidel. Wie bij de pinken was, lette goed op zijn centen. De andere verklaring gaat uit van het Bargoens, eveneens een geheimtaal die in en om Amsterdam veel voorkwam. Het Genootschap Onze Taal schrijft hierover:

“Bij de pinken zijn kwam mogelijk via het Bargoens in het Nederlands terecht; pink betekende in het Bargoens ‘geldzak’. Oorspronkelijk betekende bij de pinken zijn ‘goed op je geld passen, zuinig zijn.’”

Pinken werd in deze taal ook wel gebruikt als een woord dat de klank van geld nabootste, een zogeheten onomatopée. Ook vandaag de dag wordt geld in de spreektaal nog wel eens aangeduid als ‘ping ping’. De voormalige Hongaarse munteenheid pengő dankt zijn naam ook aan zo’n klanknabootsing.

Hongaarse pengő

Varianten

Nederland kent verschillende varianten van de uitdrukking. Groningers zeggen ‘bie de pinken wezen’ en hiermee bedoelen ze dat je spaarzaam bent of op de kleintjes (geld) let. Meer naar het zuiden van het land verwijst het gezegde vooral naar iemand die veel geld heeft en er dus warmpjes bij zit.

Alert

In de loop der jaren is de betekenis van zuinigheid veranderd naar slim, alert en bijdehand zijn.

Taalkundige F.A. Stoett schrijft in zijn Nederlandsche spreekwoorden, spreekwijzen, uitdrukkingen en gezegden (1923-1925) dat dit voortvloeit uit het goed op je geld passen. Wie goed op zijn geld past, is alert. Stoett haalt hierbij een voorbeeld aan uit de Haagsche Post uit 1918:

“Men moet in het oog houden, dat er gestadig druk wordt gecritiseerd met de bedoeling de Regeering bij de pinken te houden.”

Hier wordt met ‘bij de pinken te houden’ bedoeld dat iemand wakker en scherp gehouden moet worden.

Bron: Historiek

◇ OORKONDE ◇

- ◆ Op zesentwintig juni negentienhonderdzeventachtig,
- ◆ Toen Beatrix Wilhelmina Armgand, Koningin der Nedelanden was, meester Franciscus Joannes Maria Houben Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant was,
- ◆ Toen Petrus Hendricus Maria Walboomers burgemeester van Reusel was, Bernardus Hendrikus Cornelis Fleerakkers en Johannes Cornelis Christianus Roovers wethouder waren en Petrus Johannes Adrianus van de Goor gemeente-secretaris was,
- ◆ Toen Catharina Maria Couwenberg-Craninckx hoofd van de afdeling Welzijn was, Peter Marie van den Berghe hoofd van de afdeling Ruimtelijke Ordening was, Peter Cornelis Carolus Gevers de beheerder van het gemeenschapshuis de Kei was,
- ◆ Werd deze steen voor de uitbreiding van het gemeenschapshuis de Kei, gelegd door Petrus Hendricus Maria Walboomers, bijgestaan door de architecten van het werk ingenieur Alexander de Vries en ingenieur Rutger Hendrik Rogier Jesse met hun opzichter Cornelis Johannes Wilhelmus Gerardus van Hooft en hun tekenaar Mathias Carolus Rosaline Ruysters van het Architectenburo van de kerkhof en de Vries B.V. en door de aannemer Petrus Nicolaas Joannes Cornelius van Gisbergen en Nicolaas Antonius Joannes Maria van Gisbergen met hun uitvoerder Richardus Hendrikus Maria Staal en zijn medewerkers,
- ◆ En waarvan getuigden door het plaatsen van hun handtekening op deze akte

Alexander de Vries
architect

Petrus H.M. Walboomers
burgemeester

Petrus van Gisbergen
aannemer

Bernardus H. Fleerakkers
wethouder

Johannes C. Christianus Roovers
wethouder

Petrus J. van de Goor
secretaris